III.

Postup Českého telekomunikačního úřadu při správě vybraných částí rádiového spektra se zaměřením na podporu poskytování služeb vysokorychlostního přístupu v období do roku 2012

Na základě rámcového zhodnocení současného stavu trhu elektronických komunikací v oblasti mobilních služeb a služeb širokopásmového přístupu k síti Internet (dále jen „služby vysokorychlostního přístupu"), které je uvedeno v příloze č. 1, aktuálního využití kmitočtů v rozhodujících kmitočtových pásmech uvedeného v příloze č. 2, a současně s ohledem na probíhající proces evropské harmonizace správy dotčených (zájmových) úseků spektra ČTÚ bude v období do roku 2012 při správě spektra postupovat takto:

A) **Provede aukci společně na kmitočty v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2,6 GHz.** Podmínky této aukce budou stanoveny tak, že kmitočty budou určeny pro výlučně celoplošné využití. To v případě zájmu umožní vytvoření celoplošné sítě s kmitočtovou dispozicí pro poskytování veškerých mobilních služeb, zejména mobilního vysokorychlostního přístupu.

   Konkrétní podmínky a další podrobné informace k provedení aukce ČTÚ zveřejní v rámci veřejné konzultace jejich principů před jejím vlastním zahájením.

B) **Zajistí uvolnění kmitočtů z pásma tzv. „Digitální dividendy"** v rámci dokončení procesu přechodu na zemské digitální televizní vysílání.

<u>Ad A) Obecně k aukci</u>

Cílem je umožnit využití uceleného souboru kmitočtů z pásem vyhrazených pro zajišťování služeb elektronických komunikací. Společná aukce zvýší atraktivitu pro případné zájemce, protože umožňuje efektivní využití jednotlivých částí kmitočtového spektra podle potřeb operátorů vysílacích sítí. Vytváří rovněž podmínky pro případný vstup dalších subjektů na trh, protože v rámci nabízeného souboru kmitočtů bude možné získat rádiové kmitočty v rozsahu i množství obdobném, který mají v ČR k dispozici tři současní mobilní operátoři.

Základní podmínkou aukce bude využití rádiových kmitočtů pro veřejně dostupné služby elektronických komunikací. S ohledem na evropskou harmonizaci budou předmětné rádiové kmitočty nabídnuty výhradně zájemcům o celoplošné poskytování těchto služeb.

Pro všechny subjekty budou vytvořeny podmínky pro možnost disponovat s podobným rozsahem kmitočtů, a to zejména v pásmech 800, 900 a 1800 MHz, které jim umožní efektivní využití kmitočtů z jednotlivých pásem při poskytování služeb. ČTÚ proto předpokládá stanovení limitu maximálně dosažitelného množství spektra tzv. „spectrum cap“ (dále jen „spectrum cap“), kterým budou moci jednotlivé subjekty disponovat. Takový postup ČTÚ předpokládá v rámci nabídky kmitočtů z pásma 800 a kmitočtů z pásma 1800 MHz.

Při návrhu stanovení jednotlivých spectrum caps bude ČTÚ vycházet z toho, že jejich nastavení musí být nediskriminační jak vůči současným mobilním operátorům, tak i pro případné nové zájemce o nabízené kmitočty. V případě, kdy by nebyly spectrum caps stanoveny, mohlo by docházet i k nežádoucímu hromadění spektra. Při návrhu spectrum caps bude ČTÚ uvažovat pouze související kmitočtová pásma z hlediska jejich harmonizovaného určení. Proto nebudou zahrnuty kmitočty z pásem 400 MHz a 872 MHz, která jsou specificky v České republice rovněž využívána k poskytování širokopásmových služeb.

Návrh konkrétních podmínek jednotlivých spectrum caps, včetně jejich velikosti, dotčených kmitočtových pásem a zdůvodnění, předloží ČTÚ k veřejné konzultaci spolu s principy a podmínkami připravované aukce před jejím zahájením.

Provedení aukce a stanovení jejích podmínek je vázáno na právní úpravu procesu výběrových řízení v § 21 Zákona. V souvislosti s připravovanou implementační novelou Zákona (předpokládaná účinnost květen 2011) a navrhovanou úpravou aukce, jako jedné z metod výběru nejlepší nabídky, a na základě dosavadních poznatků z uplatnění této metody v některých ostatních zemích (viz např. aukce na obdobné kmitočty v Německu), považuje ČTÚ aukci za nejvhodnější metodu.

ČTÚ proto předpokládá, že uvedená společná aukce bude realizována po přijetí a účinnosti implementační novely Zákona. Využití aukce v maximální míře zajistí transparentnost výběrového řízení oproti výběru s více hodnotícími kritérii, a tím sníží pravděpodobnost napadení procesu výběru neúspěšnými uchazeči. Touto metodou výběru dojde k žádoucí optimalizaci tržní ceny za udělení přídělu rádiových kmitočtů. Záměrem ČTÚ není dosažení maximálního finančního výnosu za přidělené rádiové kmitočty, ale především optimální rozdělení volných kmitočtů, a tím vytvoření podmínek pro implementaci nových služeb elektronických komunikací pro širokou veřejnost se zaměřením zejména na oblasti, kde jsou služby vysokorychlostního přenosu dat méně dostupné.

Při stanovení podmínek pro využívání rádiových kmitočtů nebude ČTÚ nijak předurčovat druh provozu na těchto kmitočtech nad rámec podmínek stanovených v opatřeních obecné povahy, kterými jsou vydány přílohy k plánu využití rádiového spektra pro dotčená pásma. Takový přístup zajistí potřebnou neutralitu služeb.

Doba, na kterou budou uděleny příděly rádiových kmitočtů, bude respektovat dobu potřebnou pro návratnost vložené investice a bude současně zohledňovat i praxi v ostatních členských státech Evropské unie. ČTÚ předpokládá, že doba platnosti přídělu rádiových kmitočtů

bude stanovena na 15 let. Tato doba podle názoru ČTÚ i respektuje očekávaný pokrok ve vývoji technologií.

Podmínky aukce budou stanoveny tak, aby kmitočtové úseky přidělované v jednotlivých pásmech jednomu subjektu tvořily, pokud to bude možné, souvislé bloky. Postup, kterým ČTÚ po ukončení aukce přiřadí získaným právům přístupu ke spektru (dále jen „práva“) konkrétní rozsah rádiových kmitočtů, ČTÚ uvede v podmínkách aukce.

V rámci přípravy podmínek společné aukce na kmitočty z pásem 800 MHz, 1800 MHz a 2,6 GHz ČTÚ současně zváží, zda bude nezbytné stanovit specifické podmínky (např. přednostní pokrytí méně hustě osídlených lokalit), které mohou rovněž vyplynout z připravované strategie k zajištění přístupu obyvatel ke službám elektronických komunikací založených na vysokorychlostním přenosu dat. V tomto směru bude ČTÚ postupovat v souladu s principy „Digitálního Česka“.

Lze tedy shrnout, že podmínky aukce na udělení přídělů rádiových kmitočtů budou vycházet ze zásad uvedených v tomto materiálu. Návrh principů a všech rozhodujících podmínek aukce ČTÚ předloží k veřejné konzultaci. Součástí konzultovaného materiálu bude návrh konkrétních podmínek účasti v aukci, postup při výběru nejlepší nabídky a návrh podmínek, které hodlá ČTÚ stanovit pro využívání rádiových kmitočtů. Součástí konzultačního materiálu bude také návrh konkrétních podmínek spectrum caps, včetně jejich velikosti, dotčených kmitočtových pásem a jejich zdůvodnění.

Pokud jde o využití kmitočtů předmětných pásem, je na úrovni EU harmonizováno a určeno k poskytování veřejných služeb elektronických komunikací ve Společenství. V harmonizačních dokumentech jsou stanoveny technické parametry pro využití kmitočtů, aniž by se k tomu předepisoval konkrétní typ technologie. I v ČR se předpokládá harmonizované využití nových technologií, které nejsou závislé na pevně dané šířce kanálu.

Vzhledem k tomu, že jde o pásma harmonizovaná v rámci Společenství evropskou legislativou výlučně pro veřejné služby elektronických komunikací, a tyto kmitočty nelze rezervovat pro jiné účely, budou předmětem nabídky v rámci aukce všechny volné kmitočty v dotčených pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2,6 GHz. Skutečnost, že z uvedených kmitočtových pásem nebude vyčleněna žádná část (rezerva) pro jiné účely, např. pro potřeby státu, plně respektuje požadavky na zajištění správy rádiového spektra v souladu s harmonizačními záměry Evropských společenství podle § 20 odst. 1 Zákona.

Pro vytvoření podmínek k možnosti zajišťovat uvedené služby na celém území ČR je nezbytné omezit přístup k předmětným rádiovým kmitočtům pouze pro subjekty, které se stanou držiteli práv k využívání těchto rádiových kmitočtů na základě aukce. Počet nabídnutých úseků pro každé z dotčených kmitočtových pásem, pro které budou práva udělována, je uveden dále.

Výsledný počet držitelů práv bude výsledkem aukce. Postup, kterým ČTÚ po jejím ukončení přiřadí získaným právům konkrétní rozsah rádiových kmitočtů, ČTÚ uvede

v podmínkách aukce. Aukce bude otevřena všem zájemcům splňujícím stanovené podmínky účasti. Taková forma otevřeného řízení vytvoří příležitost pro vstup nových subjektů.

Pásmo 800 MHz

Toto pásmo, které z hlediska fyzikálních vlastností rádiových kmitočtů umožňuje efektivní pokrytí území při přijatelných ekonomických nákladech i v méně hustě osídlených oblastech, bude, jak potvrzují i zkušenosti z výběrových řízení (aukcí) v zahraničí, středem zájmu všech případných zájemců. Bude nabídnuto **6 úseků, každý o velikosti 5 MHz.** Podmínky aukce budou nastaveny tak, aby umožnily každému zájemci soutěžit nejméně o jeden úsek 5 MHz. Protože efektivní využití předpokládaných technologií vyžaduje alespoň 10 MHz spektra, bude případný spectrum cap stanoven tak, aby nevylučoval možnost soutěžit alespoň o dva úseky.

Je však třeba vzít v úvahu, že všichni současní mobilní operátoři již mají přiděleno určité spektrum v pásmu 900 MHz, které lze využívat za srovnatelných podmínek. Pro zajištění nediskriminačních podmínek v případě vstupu zcela nového zájemce je žádoucí, aby tento zájemce mohl soutěžit o takový rozsah spektra, který bude podobný rozsahu spektra v držení jednotlivých mobilních operátorů (v souhrnu pásem 800 MHz a 900 MHz). ČTÚ proto předpokládá, že podmínky aukce budou dále stanoveny tak, že v nich bude stanoven **spectrum cap souhrnu kmitočtů v pásmech 800 MHz a 900 MHz.** To odpovídá i praxi při obdobných výběrových řízeních v zahraničí. Nastavení spectrum cap společného pro tato pásma bude nediskriminační jak vůči současným mobilním operátorům, tak i pro případně nové zájemce.

Konkrétní návrh spectrum cap pro pásma 800 MHz a 900 MHz bude předmětem veřejné konzultace principů a podmínek aukce.

Pásmo 1800 MHz

V pásmu 1800 MHz, které rovněž využívají všichni tři současní mobilní operátoři, lze v nevyužitém souvislém kmitočtovém úseku nabídnout **3 úseky o velikosti 5 MHz a další 4 menší úseky.** Obdobně jako v případě pásma 800 MHz ČTÚ předpokládá, že může být důvodné stanovení maximálního dosažitelného **spektrum cap v pásmu 1800 MHz** tak, aby byly vytvořeny podmínky umožňující případnému novému zájemci získat srovnatelný rozsah kmitočtů v tomto pásmu, jaký mají současní držitelé kmitočtů z tohoto pásma. Nastavení spectrum cap pro toto pásmo bude nediskriminační jak vůči současným mobilním operátorům, tak i pro případně nové zájemce.

Konkrétní návrh spectrum cap v pásmu 1800 MHz bude předmětem veřejné konzultace principů a podmínek aukce.

Pásmo 2,6 GHz

Možnost využití pásma 2,6 GHz, které je v současné době ve svém celém rozsahu (2500–2690 MHz) nevyužité, je harmonizována podle rozhodnutí Evropské komise č. 2008/477/ES ze dne 13. června 2008 pro zemské systémy k poskytování služeb elektronických

komunikací ve Společenství. Služby poskytované v tomto kmitočtovém pásmu by proto měly být zaměřeny především na přístup koncových uživatelů k širokopásmovým aplikacím. V příloze rozhodnutí jsou rovněž stanoveny technické parametry k minimalizaci rizik škodlivého rušení, aniž by se k tomu předepisoval konkrétní typ technologie. Pásmo je rozděleno na tzv. nepárovou část (2570-2620 MHz) a 2 párové části (2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz).

V rámci aukce bude nabídnuto **v nepárové části 10 úseků o velikosti 5 MHz,** které reprezentují nejmenší možné přidělitelné (následně i obchodovatelné) právo k využívání rádiových kmitočtů.

V párové části bude nabídnuto celkem 14 úseků, každý o velikosti 5 MHz, které reprezentují nejmenší možné přidělitelné (následně i obchodovatelné) právo k využívání rádiových kmitočtů. V této části pásma 2,6 GHz se pro efektivní využití jedné z předpokládaných technologií požaduje úsek 20 MHz spektra.

ČTÚ předpokládá, že proces společné aukce na kmitočty z pásma 800 MHz, 1800 MHz a kmitočty v pásmu 2,6 GHz zahájí až po účinnosti implementační novely Zákona a v návaznosti na rozhodnutí o uvolnění kmitočtů v pásmu 800 MHz, tedy nejdříve v druhé polovině roku 2011. Dokončení celého procesu výběru, včetně rozhodnutí o udělení přídělů rádiových kmitočtů ČTÚ předpokládá v průběhu roku 2012.

Před zahájením aukce je nezbytné rozhodnutím ČTÚ stanovit data ukončení využívání rádiových kmitočtů v pásmu 800 MHz stávajícími držiteli přídělů rádiových kmitočtů. Ty jsou v současné době v souladu s přílohou k Plánu přechodu přiděleny operátorům vysílacích sítí pro šíření zemského digitálního televizního vysílání a jsou jimi v některých případech již využívány. ČTÚ předpokládá, že s blížícím se koncem přechodu analogového televizního vysílání na vysílání digitální, tj. nejpozději 30. června 2012, bude možno zajistit a mezinárodně zkoordinovat kmitočty náhradní, což je nutným předpokladem pro jejich uvolnění od stávajícího využití pro šíření televizního vysílání.

ČTÚ zajistí postup směřující k uvolnění pásma 800 MHz (viz dále) v návaznosti na záměr harmonizovaného využití ve státech Společenství a podle požadavků § 5 a 15 Zákona, podle kterých je ČTÚ povinen zajistit účinnou správu spektra a účelné využívání rádiových kmitočtů.

Ad B) uvolnění kmitočtů z tzv. „Digitální dividendy“

Efekt úspěšného dokončení průběhu přechodu z analogového na zemské digitální televizní vysílání spočívá nejen ve vyšší kvalitě příjmu a možnosti širší nabídky televizních programů. Zásadním přínosem zavedení digitální technologie místo analogové je úspora rádiového spektra (rádiových kmitočtů) potřebných k šíření televizního vysílání, označovaná jako Digitální dividenda. Celosvětovým trendem je uvolnit část pásma 470–862 MHz od televizního vysílání a umožnit vznik vysokorychlostních sítí mobilního charakteru.

Základní podmínkou pro dosažení takového cíle je jednotné vyčlenění pásma Digitální dividendy. Proto Evropská komise přijala dne 6. května 2010 rozhodnutí 2010/267/EU, kterým harmonizuje podmínky využívání kmitočtového pásma 790–862 MHz[1]). Toto rozhodnutí jednoznačně deklaruje, že služby poskytované v tomto kmitočtovém pásmu by měly být zaměřeny hlavně na přístup koncových uživatelů k širokopásmovým komunikacím, včetně obsahu vysílání. Uvedeným rozhodnutím však nebyl stanoven konkrétní termín, do kterého by členské státy měly rozhodnout o určení a tedy zpřístupnění pásma Digitální dividendy pro jiné sítě než sítě pro televizní vysílání.

V zájmu předcházení pozdějším nákladům, v zájmu maximalizace přínosu ze zavádění nových služeb elektronických komunikací a v zájmu dosažení synergického efektu se zeměmi, které již k realizaci záměru přistoupily, navrhuje ČTÚ vládě České republiky stanovit **termín 1. ledna 2012 jako** závazný pro určení pásma Digitální dividendy 790–862 MHz **k poskytování služeb elektronických komunikací vysokorychlostního přístupu.** Tento návrh je v souladu s uvedeným rozhodnutím Evropské komise a umožní ČTÚ formulovat podmínky využití těchto kmitočtů v rámci uvažované společné aukce na kmitočty z pásem 800 a 1800 MHz, a 2,6 GHz .

V souvislosti s navrženou variantou využití těchto kmitočtů pro rozvoj nových (vysokorychlostních) sítí a služeb bude třeba zajistit podmínky pro uvolnění pásma 790–862 MHz od televizního vysílání. Některé kanály jsou totiž dosud určeny a využívány pro digitální televizní vysílání.

ČTÚ předpokládá, že připraví v termínu do 30. června 2011 podmínky pro koordinaci odpovídajících kmitočtových náhrad tak, aby bylo možno dotčeným držitelům přídělu rádiových kmitočtů v pásmu 800 MHz podle vyhrazení v Plánu přechodu náhradou přidělit kmitočty jiné.

Tento postup nevyžaduje změnu Plánu přechodu proto, že se opírá o povinnost držitele přídělu respektovat mezinárodní závazky a změny parametrů přidělených kmitočtů v návaznosti na další vývoj ve využívání kmitočtového spektra v Evropě. Tato povinnost je zakotvena v příslušné části Zákona. Náhradní kmitočty umožní zajistit pokrytí dotčených území nebo obyvatel digitálním televizním vysílání ve stejném rozsahu, jako při původních kmitočtech. Cílem navrženého řešení je vytvořit co nejdříve podmínky pro přidělení uvolněných kmitočtů a umožnit tak co nejdříve poskytování nových mobilních služeb vysokorychlostního přístupu.

***

Význam zpřístupnění spektra pro rozvoj mobilních vysokorychlostních sítí, zejména spektra z Digitální dividendy, a jeho dopad na ekonomickou a společenskou sféru vede postupně evropské státy k přijímání obdobných opatření směřujících k podpoře využití uváděných kmitočtových pásem pro vysokorychlostní sítě. K těmto zemím patří např. Německo, Francie, Velká Británie, Švédsko, Finsko a Dánsko.

---

[1]) (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:117:0095:0101:CS:PDF).